

Převaz rány za použití V. A. C. systému

Jitka Hanousková

Urologická klinika FN OL a LF UP v Olomouci

Cílem článku je seznámení se s metodou používanou při sekundárně hojících se ranách, a to i v břišní chirurgii. Mechanismus účinku, indikace k léčbě, kontraindikace, postup při aplikaci, výhody a zkušenosti s léčbou nás seznámí s touto problematikou.

Klíčová slova: chronická rána, sekundární hojení, infekce, převaz, bolest.

Wound dressing changes using the V. A. C. system

The paper aims at describing the method used for secondary healing wounds, including those in abdominal surgery. The mechanism of action, indications for treatment, contraindications, method of application, advantages, and experience with treatment will help to get acquainted with this issue.

Key words: chronic wound, secondary healing, infection, dressing change, pain.

Urolog. pro Praxi, 2009; 10(4): 247–248

V. A. C. systém je mezinárodně uznávaná metoda, která působením řízeného podtlaku na povrch rány zlepšuje její hojení.

Jeho aplikace se provádí za přísně aseptických podmínek na operačním sále nebo ve výjimečných případech u lůžka klienta.

Mechanismus účinku

Do rány se aplikuje speciální polyuretanová pěna překrytá těsnicí fólií, přičemž kontrolovaný podtlak zajistí odvod odsávaného sekretu do rezervoáru přístroje.

Hojení rány je tak podpořeno:

- redukcí intersticiálního edému a zmenšením rozsahu nekrózy
- novotvorbou kapilár
- urychlením tvorby granulační tkáně
- usnadněním odlučováním infikované tkáně a exsudátu
- zabezpečením vlhkého prostředí pro její hojení.

Indikace

Indikací pro V. A. C. systém jsou všechny rány určené k sekundárnímu hojení, a to i infikované.

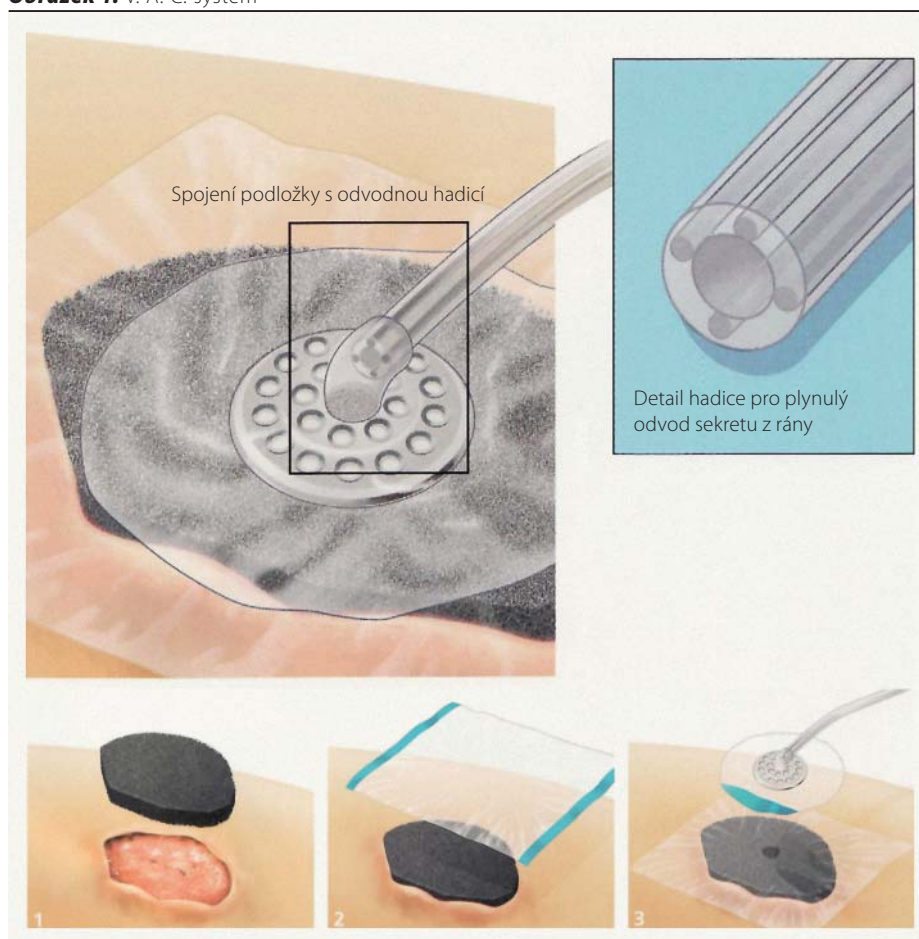
V. A. C. systém také velmi úspěšně pomáhá léčit dekubity, vředy při diabetické noze a lze jej využít v plastické nebo břišní chirurgii.

Kontraindikace

Kontraindikací je aplikace na povrch cév, nervů a střev, kde hrozí přilepení pěny. Z tohoto důvodu vždy přikládáme mastný tyl jako neadhezivní nepřilnavou mezivrstvu. Dalšími kontraindikacemi jsou:

- krvácení ve spodině rány
- nekrózy, při kterých je léčba neúčinná
- tumory

Obrázek 1. V. A. C. systém

- úlomky kostí, které by mohly poškodit jak pěnu, tak i okolní cévy nebo orgány
- přítomnost píštělí.

Postup aplikace

Aplikace a vyjmutí se provádí za přísně aseptických podmínek, na některých pracovištích je to pouze na operačních sálech. Lékař odmastí a dezinfikuje okolí rány a důkladně ji

vyčistí v souladu se zvyklostmi oddělení. Poté zhodnotí velikost rány a vyřeže pěnu do tvaru, který nám umožní ji jemně vložit do rány. Je-li potřeba více kusů pěnového krytí, dáváme pozor, aby k sobě všechny okraje těsně přiléhaly, což je nezbytné pro rovnoměrnou distribuci podtlaku. Dalším krokem je nalepení fólie přibližně do okolí 5 cm po obvodu krytí. Podložka s hadičkou je nalepena přímo na asi 2 cm velký

Obrázek 2. Pacient se sekundárně se hojící ránou po cystekomii

otvor vyřezaný ve fólii a poté opětovně přilepena fólií. Hadičku spojíme se sběrnou nádobou umístěnou v přístroji. Zahájením podtlakové léčby zapnutím přístroje nám pěna do minuty zkolabuje.

Na co pozor

Někteří klienti vnímají podtlak jako bolestivý vjem, proto je důležitá monitorace bolesti a adekvátní reakce na ni. Podáváme analgetika nebo změníme nastavení podtlaku. Těsnost systému kontrolujeme po dvou hodinách. Nespoléháme pouze na alarmy přístroje, jelikož při přerušení sání delším jak 2 hodiny hrozí riziko rozvoje infekce.

Rezervoár na sběr exsudátu nemusíme měnit tak často. U nových přístrojů s uhlíkovým filtrem nám vydrží až 4 dny. Při použití více kusů pěny zaznačíme jeho přesný počet do dokumentace.

Výhody a zkušenosti s léčbou

Pro V. A. C. systém, co do jeho kladů, mluví jeho snadná aplikace. Klientem je lépe snášen,

než opakované konvenční převazy probíhající ve 4hodinových intervalech včetně noci.

V. A. C. systém tedy nejen zvyšuje komfort klienta, ale také zkrátí dobu jeho hospitalizace urychlením hojícího procesu v ráně a samozřejmě také snižuje nároky na ošetřující personál.

Jitka Hanousková

Urologická klinika FN OL
a LF UP v Olomouci
I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc
hanouskovajitka@seznam.cz

